

Archibaldi Pitcarnii

ORATIO.

Quâ ostenditur Medicinam ab
omni Philosophorum Sectâ
esse liberam,

Et exemplo docetur quantam utili-
tatem Medicis afferre possit Ma-
thesis,

Habita LUGDUNI BATAVORUM

26. Aprilis, anno 1691.

Stylo novo, cum Professionem Me-
dicam auspicaretur.

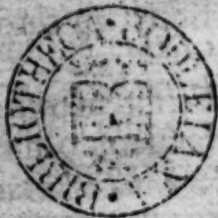

EDINBURGI,

Typis Joannis Reid, & sumptibus
Thomæ Carruthers, apud
quem veneunt. Anno
Dôm: 1696.

Cum videam alios mea
pro suis edentes, ve-
rearque ne *Sibbaldus*
aliquando Orationem, quam
de utilitate Matheseos *Lugduni-*
bataavorum ante annos quattu-
or habui, Historiæ Naturalis
volumini, quod parat, alteri
tanquam suam inferere dignetur
(Ille, qui omnia omnium
Scripta pro suis Venditavit)
Idcirco visum est eam Ora-
tionem hic subungere.

ARCHI-

ARCHIBADI PITCARNII

ORATIO,

INAUGURALIS.

N Eminem existimo ægrè laturum si ego ad Medicinam docendam ab Illustrissimis hujus Academiae Curatoribus evocatus, posthabitâ omni gratiâ & odio, Auditores meos libere monuerim, quibus potissimum artibus effectum sit, ut Medicina tot eruditorum conatus & studia tamdiu eluserit, quibusque viribus eniti oporteat ut illa in optatum fastigium educi, vitaque mortalium, qua quidem hominibus & per Homines licet, in tuto possit collocari.

Hanc enim libertatem officii mei ratio postulat, consuetudo mea mihi gratissimam & ferè necessariam reddit, & inclyta hæc libertatisque Ser-

4 ARCHIBALDI PITCARNII,
vantissima Respublica periculo vacu-
am esse jubet.

§.2. Ut itaque liberè eloquar quæ
sentio, videtur mihi medendi pe-
ritia studio philosophico esse haud

* *Aute omnia
inspiciendum fuit,
quid fieret in nostris
corporibus: & tum
denum fas erat,
phenomena phæno-
menis conferendo,
& ad leges à Ma-
thematicis demon-
stratas revocando in
Medicina Philoso-
phari. Quippe hic vo-
go Philosophiam vo-
lo illam, quæ me-
dicorum potissimum
experimenta perpen-
dit, quam proinde
Medicinæ posterior-
em esse decuit. Ne-
que enim verius
quodquam dici po-
tuit, quàm Reper-*

paullo antiquior *;
quippe cum homines
pro se quisque corpo-
ris aut animi gratiâ
& mederi & Philoso-
phari cæperint, me-
dendi tamen perpetuæ,
Philosophandi
tantum fortuitæ fuere
caussæ. Nam frugi-
bus primo, dein pe-
core prisca gens mor-
taliū vitam in agris
inopem cælique inju-
riis opportunam to-
lerabant, æstusque &
frigoris incommoda
senferant, hoc est æ-
grotaverant, prius-
quam de vestimentis
&

ORATIO INUGURALIS. 5

& domiciliis sibi pro-
 spexissent. Illa pri-
 mordia morborum,
 hæc prima fuere re-
 media. Sed & pecora
 brevis ævi, morbis-
 que non olim minus
 quàm nunc obnoxia
 medendi necessitatem
 adferebant, quique
 iis sublevandis operam dabant homi-
 nibus opem ferre dicebantur; Civem
 enim servasse videtur, qui vel fame
 pereundi necessitatem depulit.

*ais medicis reme-
 diis, homines de
 rationibus eorum
 differere cepisse;
 Nec post rationem,
 medicinam esse in-
 ventam; Sed post
 inventam Medicin-
 am, rationem esse
 quæsitam.*

Verum ad Philosophandum tum
 demum Homines accessere cum vires
 remediorum experti possent jam Se-
 curi & per otium facultates rerum
 expendere, cæterisque mortalibus
 animi virtute se præstare.

§. 3. At quoniam ab antiquissimis
 Medicis morbos ad iram deorum
 referri solitos, & à vetustissimis Phi-
 losophis Astrorum scientiam omnium
 primam fuisse excultam accepimus,
 iisdemque

6 ARCHIBALDI PITCARNII

iisdemque temporibus Deorum appellationes Astris delatas, verisimile est Priscos illos Medicos de morbis tempestatum mutationes plerumque comitantibus initio disseruisse. Unde

* Lege Hippocratis librum de aere, aquis & locis; res tamen ipsa loquitur. Astronomi fuere primi philosophorum, & qui inter medicos primi sunt philosophati, omnes Geometrae & Astronomi fuerunt.

sequitur antiquissimorum * & medicorum & philosophorum judicio ratiocinationes Medicas inniti debere iis principiis quæ Astronomicis inserviunt: Cumque illis temporibus philosophi omnes unius Sectæ fuerint, & Medicina ante omnem philosophiam nata, fuisse nascentem Medicinam nulli Philosophorum Sectæ illigatam. Sed lubet rem istam paullo diligentius explicare.

§. 4. In Medicinâ faciendâ vel docendâ non decet pro vero adfirmare de quo usque adeo sumus incerti, ut Nemo de bonis suis tam incertus esse velit:
non

ORATIO INAUGURALIS. 7

non enim vitæ minor quàm pecuniæ habendæ debet esse cura. Hinc sequitur non licere id in Medicinâ tradenda vel faciendâ pro principio adhibere de quo disputant viri & mathematice docti & minimis præjudiciis irretiti : nemo quippe lubens res suas in eam sortem deduci patitur ut ad eas redimendas ancipiti disputatione opus sit : rerum autem nostrarum vita est carissimum.

Ex hisce deduco caussarum physicarum investigationem, qualem instituere solent Philosophi, Medicis neque utilem esse neq; necessariam : hæ enim illæ sunt de quibus sectarum patroni ferè ab orbe condito in hæc usq; tempora nequicquam litigarunt *.

* Qui libros
Physicos Aristotelis,
Epicuri, aliorumque in vna
Mastesi Philosophanti-
um commentarios
versaverit ; aut
scripta nobilissimi

Cartesij de principiis Philosophiæ cum principiis
Philosophiæ Newtonianæ contulerit, is facile
comperiet sectas utriusque principiis fallacissimis.

§ 5 Neque

5. 5. Neque hoc mirum videri debet; Cum enim sectarum patroni rerum naturas absolutas causasque intimas statim à principio, neglectâ proprietatum investigatione, fuerint aggressi, adeoque *Postulatis* multis & *Datis* paucis uterentur, fieri non potuit ut non in diversas sententias discederent. Cuivis profecto in Mathematicis versato, vel in Medicinâ faciendâ paululum occupato manifestum est, nos nihil aliud in rebus cognoscere quàm earum ad alias relationem, legesque & proprietates viriû quibus aliæ alias mutare vel ab iis mutari solent. Loquor de rebus corporeis. Vires autem illæ viriumque leges actionibus mutuis & utrinque redditis deteguntur. Nam actiones & earum eventa sunt data illa, quorum ope leges virium invenimus; Causa vero physica, & tantopere à Philosophis quæsitâ rerum natura, est illud in rebus ignotum à quo vires emanare volunt. Illud autem cum
sciri

ORATIO INAUGURALIS. 9

sciri non possit nisi prius agnitis viribus, harumque legibus inventis, neque quidquam præstet nisi per vires, sequitur viribus ignotis notitiam illius esse nullam, notis verò esse inutilem. Adeoque Medicis incumbit solum ut vires medicamentorum & morborum, quæ per operationes possunt inveniri, expendant & ad leges revocent, non autem ut causis physicis eruendis insudent, quæ non nisi ex prius inventis virium legibus possunt deduci, iisque inventis Medico non sunt profuturæ.

§. 6. Nihil itaque majoribus nostris profuit Medicos, sectæ sese adjunxisse, artemque suo ingenio à vulgi studiis abhorentem incertis & sæpe falsis opinionibus imbuisse. Eo errore factum est ut Ars Medica perfectionis optatæ culmen haud attingerit, sed jamdudum conjecturis fœta illis visa fuerit qui non meminerant errores non artis esse, sed artificum. Nam cum pertæsi forent multi disputationum

10 ARCHIBALDI PITCARNII
disputationum quæ vulgarem Philo-
sophiam post tanta temporum spatia
etiam nunc exagitant, neque tamen
illi rei ullum adferri remedium, exi-
tum ullum conspicerent, sed latius
gliscere malum, Medicosque cum
vulgo facere & ad sectam transisse,
facile crediderunt non esse magnopere
iis fidendum quæ tam repugnantibus
incertisque sententiis innitantur. Hoc
illud est quod artem Medicam per tot
secula reddidit incultam, quodque
nobis est averruncandum si Medici
esse volumus & liberi, neque aut
Romæ aliquando servisse, aut nunc
olimve servire mereri.

§ 7. Equidem non oportet artem il-
lam quæ mortalibus una sanitatem
promittit, disputantium conjecturis &
somnia involvi; non enim prudentis
est illi vitam credere cujus rationes
plerisque falsæ, paucissimis probabiles
videntur: Sed Medicos oportet As-
tronomorum institutum sibi imitan-
dum proponere. Hi non vulgo gratas
aut ab oratoribus acceptas opiniones

in

ORATIO INAUGURALIS. II

in artem suam adsciscere, neque motibus syderum exped iendis advocate quantumvis populo placituram de mundo fabulam, sed observationes longâ temporum locorumque intercapedine dissidentes, motuumque cælestium phænomena, methodo sibi familiari & omnibus utili conferendo, Vires illas definere quibus corpora mora ad alia sive mota sive immota contendunt. Hoc eorum saluberrimum consilium amplectamur si de Civitate Medica, hoc est, de genere humano bene mereri sit animus. Observationes, quæ institutæ sunt & ubique instituuntur circa morbos morborumque auxilia, conferre, & nulla habitatione opinionum quæ sensu perceptis certitudine cedunt, ex eo quod fieri solet, quid futurum sit ac faciendum colligere oportet.

§ 8. Nemo nunc, ut opinor, in Astronomicis versatus quidquam præsidii in iis esse sentit quæ hodie quoque inani disceptatione vexantur, neque

in

12 ARCHIBALDUS PITCANN

in demonstrandis motuum cælestium affectionibus & symptomatis, ullum à formis substantialibus, materiâ subtili aut fortuito atomorum congressu emolumentum elicit: Sed Astronomi paucis contenti postulatis facile ostendunt nihil sibi officere Sectarum opiniones, neq; demonstrationes suas turbari siue existent formæ substantiales siue non existent, & siue exstet materia subtilis, siue non exstet. Et nos adhuc dubitamus? iisdem artibus Medicinam extendere? neque fas sit existimare corpora minora, quæ Medici contemplantur, iis legibus esse subiecta quas Astronomi in maioribus illis deprehendunt? Est profectò corporum omnium similis natura, potestq; corpus omne in alterius cujuscunque generis corpus transmutari, adeoque communibus motuum seu mutationum eventis omnia corpora cujuscunque molis aut moleculæ sunt obnoxia. Unde sequitur definiri quoque posse fluidorum & canalium corporis humani leges & affectiones, postquam aut
plures

ORATIO INAUGURALIS 13

plures observationes instituerimus, aut rite contulerimus institutas.

§. 9. Qui hactenus dicta æquo animo accipiet is non diffitebitur in Medicinâ tradendâ nihil esse adhibendum pro principio, quod non æquè certum sit ac ea quæ in sensus incurrunt: Æquum enim non est ut vitæ humanæ quàm curiositati minus consulatur. Idcirco nos eorum quædam paucis perstringemus quæ majores nostri nimio sectæ studio abrepti sensûs testimonio destituta temere admiserunt, ut alii ea possint evitare peccata quæ tantos Viros præcipites egerunt; quæque ad hoc unicum ferè omnia reduci possunt, nempe ea pro certis adsumpsisse de quibus inter viros doctos, minimisq; præjudiciis immerfos disputatur, sive quæ sensu perceptis certitudine se non exæquant.

§. 10. Majores nostri metum vacui, qualitates occultas, & vim trahendi nullis legibus castigatam à Sectâ mutuati, in artem Medicam transtulere,

lère, operamque dedêre ut se aliosque hoc deciperent effato, *ibi incipere Medicum ubi defierit physicus*, quod à patrono sectæ prolatum semper est falsum. Miserrabilis videri possit illis temporibus Reipublicæ nostræ facies, quæ vocum simul & rerum sentibus horreret. Cogebantur viri ingenui animo, hoc est domi servitutem superbissimam pati, partamque ingentibus studiis humanarum rerum peritiam per nugas corrumpendam ducibus sectarum dedere: Iique heroës nomen suum cum Sophistis delendum tradere, qui ob cives Servatos in Æternum Gloriâ vivere debuissent.

§. II. Sed quantum libet miserabilis iis temporibus visa sit medentium sors, non est tamen ea Seculi nostri felicitas, quâ supra suos majores supraque modum efferre se debeant medici. Post tantam Botanicis & Anatomis illatam lucem, novamque tot artibus inductam faciem, veterem tamen ubiq; agnoscimus Medicinam.

Nostris

ORATIO INAUGURALIS. 15

Nostri majoribus vitio dabatur
introducenda in ARTEM rerum sensi-
bus ignotarum solaque conjecturâ
constantium farrago, Et, ut ver-
bo dicam, nimius Sectæ amor:
Nos qui tam gravem veterum vide-
bamur excussisse, an in Arte exor-
nanda multo fuimus feliciores? Haud-
quaquam. Sed postquam incredibili
felicitate profligata foret pestis illa
quam ad literas perdendas advexerant
Barbari, resque Medicæ excellenti
quorundam hominum virtute in me-
lius relata, & nihil non à detecto san-
guinis circuitu speraretur, prohibuit
nihilominus amor Sectæ ne debitâ illi
invento felicitate potiremur, lætiti-
amque post homines natos summæ
proximam nostræ invidit ætati.

§. 12. Non semel sum miratus po-
tuisse viros tot eruditos & solertes de-
lecta majorum aliis vitanda monstra-
re, Monstrata vitare non potuisse:
Proscripserint sanè expulerintque qua-
litates occultas, pedibus subjecerint
inanes

inanes vacui metus, formarumque
 substantialium strepitus: at occulta
 fermenta, porosque dicto audientes
 intulerunt, artemque optando potius
 quam studiis honestis excolendo jam-
 dudum effecerunt, ut Medicinam in
 ipsa Medicina quæramus. Quo enim
 quæso discrimimine figuras ignotas &
 occultas qualitates habebimus? *Mate-
 riæ* subtili quid distat *Astrorum influx-
 us*? utrum inhonestius, an vasis liquores
 quosdam attrahendi vim concedere,
 an nobis ipsis potestatem facere, fluida
 vasorum orificiis apta, cum negotium
 aliter expediri nequit, cælitus in sce-
 nam protrahendi? Cujus demum
 Sectæ hominibus vacui metum plus
 facefcere negotii existimabimus? ejus-
 ne quæ cuivis corpori, ne locus fiat
 vacuus, accurrendi licentiam tribuit?
 an illius quæ orbem corpore subtili
 replevit, cui uni ea Provincia est data,
 quodque mole alia omnia longissime
 superat? Quis Antipathiā & Sympa-
 thiā veterum rejectis homines de
 pugna

ORATIO INAUGURALIS. 17

pugnâ & amicitia duplicis ætheris intra canales corporum occurrentis differere paratos ferat? Quis calido innato & adventitio ætherem consuetum & peregrinum paria facere, mutatisque solum verbis eandem narrari fabulam non animadvertat? Sed piget de re tam manifestâ tamdiu verba fecisse. Hoc solum addere non pigebit, * Ostendere me posse nullum in glandulis Humani corporis inesse fermentum, omnesque poros & orificia omnia vasorum similes sortiri figuras; adeoque diversitatem figurarum fermentorumque, à Medicis sectæ servientibus invecram, nullam in Medicinâ faciendâ aut docendâ adferre utilitatem.

§. 13. Superest ergo ut Medicinam colamus non hisce figmentis impostam, sed usu probatam; neque nos incauto sectæ studio tantillum dimo-

G

verî

* *Id præstitum
dissertatione de motu
sanguinis per va-
sa minima Lugdu-
ni Batavorum,
anno 1693 editâ.*

18 ARCHIBALDI PITCARNII

veri à veritate, Medicamve dignitatem vulgi arbitrio subijci patiamur: Verum nosmet in libertatem tandem vindicemus, notamque incertitudinis ex amore sectæ nimio manantem ab artè nostrâ amoliamur.

Sed quia caussarum physicarum investigationem Medicis non esse necessariam dixi, idq; philosophis dictu durius & insolentius videri potest, juvat exemplo extra disceptationis aleam posito rem omnem confirmatam dare & illustratam.

§. 14. Qui ante nos scripsere Medici de iis oculorum morbis in quibus simulacra visum turbantia obversantur, non dubitârunt asserere ejus rei causam physicam suppeditare corpuscula aqueo humori innatantia, quæ, dum in omnes partes incerta divagantur, muscarum aliarumque rerum veluti oculis temerè oberrantium imagines retinæ inferunt. Verum dum ab ultimâ origine causas mechanicas, repostasque harum affectionum naturas

ORATIO INAUGURALIS. 19

nuras repetunt, neque causas quæsitæ reperere, neque sua cuique morbo tribuere sympotamata.

§. 15. Ut hoc manifestum fiat, affirmo nulla aqueo humori innatantia aut intra oculum conclusa corpuscula sui in retinâ imaginem effingere posse: Quod ex iis quæ apud opticos scriptores demonstrata prostant elicitur. Nam qui sedulo

reputaverit quantulæ debeant assumi ocularium humorum diametri, quæque refractionum leges, ille promptè comperiet imagines rerum in oculo ante retinam fixarum, prorsus extra oculum projici, nunquamque in retinâ depingi, ideoque nullatenus visum movere.

* Hæc prolixius ostendam in Cassio meo, simulque Universam morborum oculi theoriam Geometricè tractadam.

Verum ut spectra hæc prorsus abigamus, pateatque corpuscula aqueo permista aut vitreo, sive quovis intra oculum loco ante retinam posita par-

tes rerum objectarum occultando,
 radiosque ab iis emissos intercipiendo
 species hasce nunquam producere,
 memores simus effati optici nempe,

*Nullum esse visibilis objecti punctum
 à quo radii lucis ad omnia corneæ pun-
 cta non pertingant, adeoque licet ad-
 modum multæ corneæ partes obvelen-
 tur, omnes tamen objecti partes oculo
 observatum iri.*

Verum si istud retinæ punctum, in
 quo concurrere debuerant emissi à vi-
 sibili quopiam puncto radii, quavis
 ratione ita contegatur comprimaturq;
 ut imagini depingendæ non subjiciatur,
 tum nullus objecti sensus excitabitur,
 Et si idem aliquam-multis retinæ
 punctis evenerit, eadem omnia con-
 tingent quæ Medicis tamdiu in aqueo
 humore transigi videbantur. Quo
 autem modo, quia fingi potest non
 unus, ista semper eveniant, paucis
 expediam.

s. 16. Nulli ignotum est retinam dici
 rete quoddam ex plurimis optici nervi
 : filamentis

ORATIO INAUGURALIS 21

filamentis contextum, quæ vasis sanguiferis stipata oculi fundum perrep-
tant, eamque maximè hujus partem,
quæ circa *optici* ingressū consistit, istis
vasis esse oneratam. Idcirco si o-
culus eo fuerit situ, ut necesse sit radios
in eam retinæ partem impingere, de-
ficiet objecti illius imago, imaginisve
sensus. Hujus quoque rei veritatem
experiemur si duo quævis corpora
videnda exponantur in eadem lineâ
horizonti parallelâ, planoque per o-
culos transeunte paulò altiore, quæ-
que à se mutuò sesquipedali intervallo
secernantur: Et oculo, puta, sinistro
occluso, dextroque in objectum ad
sinistras positum converso, nos ad ex-
posita lento gradu vell accedamus vel
ab iisdem recedamus, prout oculorum
postulat natura. Principio quidem
advertemus nos utrumque objectum
distinctè conspiciere, tandem tamen
in eum devenisse locum in quo, vi-
sum effugiente objecto ad partes dex-
tras sito, res ramen circumfusas clarè
intuemur.

intuemur. Hoc verò contingit, in illà ab objectis expositis distantia, eoque oculi situ, impingentibus radiis in istam fundi ocularis partem, quæ nervum opticum cum vasis sanguiferis accipiens adeo occultatur & opprimitur, ut nullum imagini sincerum locum concedat. Et alia quidem in morbis prædictis simili ratione eveniunt: Id ut affirmem audacter, faciunt theorematum quædam explicando sanguinis circuitui conducentia, ex quibus sequens selegi huic negotio aptum.

Si idem phænomenon possit oriri à liquoribus intra canales fluentibus, vel extra eos effusis, semper debet adscribi fluentibus, nunquam verò solis effusis. Suppono autem vim externam abesse.

§. 17. Atq; ita exemplum adtuli morborum causam physicam non agnoscendum, ut pateat Medicos & loci affecti conditionem & curandi rationem, ignotis causis istis, assequi potuisse. Nos equidem eorum tantum proprietatem quandam phænomenis expediendis

ORATIO INAUGURALIS. 23

endis inseruituram illustrasse contenti, causam physicam ne quidem hario- lamur, satis gnari neminem ejus esse compotem; Mutationis enim quæ menti propria est, dum objecta motum per nervos propagant, excitandæ causam physicam seu mechanicam originem nemo aggredietur.

At licet ego causas harum affecti- onum physicas, ultimasque naturas Medicorum diligentiam fefellisse neq; nesciam neque mirer; Non tamen existimo me non explicasse causas il- larum seu Mathematicas seu Medicas, nempe eas quarum cognitio Medicis est utilissima.

Utinam mihi liceat eadem facilitate & evidentiâ alias omnes nostri corpo- ris affectiones explicare, curandasque tradere: Id si possim, non desperem de gratiâ referendâ Illustrissimis Pro- ceribus, qui arti Medicæ docendæ in illâ me Republicâ admoverunt, quæ Servitutem omnium acerbissimam, hoc est, Sectæ dominationem civibus suis excussit.

F I N I S.

LIBRARY OF THE

UNIVERSITY OF CHICAGO
1890-1900
CHICAGO, ILL.
JAN 1 1891

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
CHICAGO, ILL.
JAN 1 1891
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO
CHICAGO, ILL.
JAN 1 1891
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO
CHICAGO, ILL.
JAN 1 1891

LIBRARY OF THE

